

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد.

۲۰۱۸/۰۵/۳۰

انجنیر عبدالصبور ساپی

یو قدم یو آواز انقلاب، انقلاب

(څلورمه برخه)

په تیرو دری برخو کې مو د حق او د هغه اړخونه، د انگرېزانو کرنې، پښتنوسره ظلمونه، نارواوي، د پښتنو بېسواد او له تمدن نه محروم ساتلو کې د انگرېزانو ستره ونډه او پاکستانه ئې په دې هکله سپارښتونه د تاریخ دیوي توري برخې په توگه کتنه وکړه، په دغه برخو کې د فخرافغان پاچاخان د عدم تشدد مبارزو او د هغو پایلو دا چې څه عامل د عدم تشدد د غورځنگ د نه بریا سبب شول، د پښتون ژغورني غورځنگ منځته راتل او د منظور پښتون ژوند ته لنډه کتنه وکړه او هم پدې اړوند یوشمیر اړوند مسئلوته نظر واچول شو، اوس راځو پاتې برخې ته!

مبارزه کې د مشرتابه رول او ارزښت:

د مبارزې څېر چې کله منځته راشي نو سیاست دیو اصل په حیث ورسره تړلی ده، سیاست عربي کلمه ده او ریښه ئې د آس له رامولونه اخیستل شوي خو په لغت کې داریت، خرد، دچاروسمون، تدبیرجوړول او وړاندې وروستو فکر کولوته وائي، په فارسي ادبیاتو کې د (چاره کولو) او (اداره کولو) ته هم استعمال شوی، سیاست یعنی ټولنه کې له هغه فعالیت څخه عبارت ده چې نظم د مختلفو عقیدو، نظریاتو، او گڼو ساتولو ترمنځ تضمین یا راولي، داچې په زور اویا هم په حقوقو متکي وي دا جلاخبرده، سیاست د اخلاقو سره ډېرې نږدې اړیکې لري. ډېر پوهان وایي چې سیاسي آند بې له اخلاقو نیمگړی دی او اخلاقي آند بدون له سیاست څخه، له بلې خوا هغه څه چې له اخلاقي اړخه نیمگړي وي، سیاسي برخه کې هم نیمگړي وي. یعنی سیاست او اخلاق لازم و ملزوم دي. له څېړنو داسې معلومېږي چې سیاست یواځې د سیاست د علم په مطالعه نه بشپړېږي باید چې انسان هر اړخیزه مطالعه ولري څو یو ښه او بریالی سیاستوال شي.

نن ورځ سیاست؛ د ژوند نه بېلېدونکې برخه جوړوي، ځکه د اقتصاد سره بنيادي اړیکې لري او اساس ئې گڼل کېږي، څرنگه چې سیاست د مبارزې اصل ده هره مبارزه ځانته ځانگړتیاوي لري، چې یو مرام یا مقصد ته د رسېدو لپاره د زمان او شرایطو په نظر کې نیولو له سیاسي کوښښ سره رنگ اخلي، کله مبارزه تیزه او تنده، کله خاموشه او پټه، کله مسالمت آمیزه او د تشدد پرته، کله قهرآمیزه خونړی او تشدد سره ملگرې وي، د عدم تشدد مبارزو یو ښه بېلگه چې په همدې تیرو دوامیشتو کې په ارمنستان کې ښې پایلې درلودلې او د مدرن جهان، ښه فرهنگ او رغنده سیاست ښکارندويي کوله بریالی شوي، (سرژ سرکیسیان) چې تیرو لسوکلوکي د ارمنستان ولسمشر وه د نظام له بدلون چې له ریاستی نه پارلماني ته واوخت، بیا غوښتل چې صدراعظم شي پارلمان چې د ده له حزبه و هم گټونکی شو مگر څرنگه چې خلکوته ئې ښه کار نوکړي د همدې عدم تشدد او سولیزو مظاهرو په مرسته روسته له څو ورځو استعفا ته مجبور شو د ده له استعفا روسته مظاهره کونکو نورې غوښتنې مطرح کړې او بېسته حکومت استعفا ئې وغوښتله «نيکول پاشینیان» د مظاهره چیانو مشر او هغه کسان چې د دولت لخوا د مظاهرو د جوړو او د عامه نظم په مختلولو زندان ته اچول شوي ول له بنده خوشي او د ارمنیانو دغه مخملي او سوله یخ انقلاب بریا ته ورسېده. مقصد له دې یادوني نه دا وه چې سره له دې چې د مظاهرو مشر «نيکول پاشینیان» په زندان کې و، مگر دا سولیزې مظاهري داسې رهبري شوې چې پایلې بریالی وي نو ځکه که اعتراضات باثباته، یوموتی او له ټینگ عزم سره ملگرې وي حتمي نتیجه مثبتې لاس ته راځي، بل څه چې په دې مظاهرو کې په نظر ښکاري د مظاهرو ښه او مدبره

د پاڼو شمیره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رایرولو مخکې په څیر و لولی

مشرتابه ده چې په يو ښه سياست لويولوسره بېلې دي چې وینه توی شي بريا ئې تر لاسه کړه، نو ځکه د پښتون ژغورني غورځنگ چې نوی سر را پورته کړی دخلکو يوموتي کولو لپاره يوې خلاقه مشرتابه ته اړتيا لري. ډېر غورځنگونه په همدې شکل منځته راغلل مگر له منځه لاړل ځکه چې مشري ئې ناسالنه يا واحده نه وه لکه افغانستان کې د خلق او پرچم گوند، د ۱۹۷۸ز کال د (غواڼي) دمياشتې پاڅون، چې د خلکو لخوا ئې سخت هرکلی وشو درې مياشتې روسته د اختلافاتو قدرت غښتنې او ناسمې پالیسي ښکار او تضعيف شو، روسته روساني مرستي ته ودانگل بيا ډاکتر نجيب الله په مرسته بېرته وويستل شول، سر له دې چې د ډاکتر نجيب الله په مشرۍ گوند د تېروتنو اصلاح ته لاس واچو او سترو برياوو سره مخ شولکه د جلال آباد جنگ گټل، مخالفين په خپل بريا بي باوري کول، جنگ کې د پام وړ کمښت رامنځته کول، مگر سره له دې هم سولې ته ډېرواټن پاتې و، په خواشينې سره بايد ووايم چې بين الاقوامي توطنې او د گوند خپل منځي اختلاف ددې سبب شول چې گوند له ماتې سره مخ شي او ټولې لاسته راوړنې چې د سولې لپاره شوې وې په سين لاهوشي، آن داچې د گوند او دولت مشر ډاکتر نجيب الله خپل ژوند له لاسه ورکړ، او د قدرت جنگو نه د اسلام ترنامه لاندې سترناورين رامنځته کړل، ټول کابل وران او ملوک الطوايفي ته ورته نظام رامنځته شوه، يوشمېرد دولت مشران هم ووژل شول.

په [۱۸مه ز] پېړۍ کې د فرانسې ستر انقلاب چې په نړۍ او تاريخ کې ډېر مشهور دی د سالمې رهبري له تشي، روسته له دوو کالو له منځه ولاړ او ټول رهبران ئې يو يو ووژل شول، دتامل پيرانگانو پاڅون سريلانکاکي روسته له يو اوږدې مبارزې نه په ۲۰۰۹ز کال د مې په مياشت کې د ۵۴کلن "ولوپيلاي پرابهاکاران" په مشرۍ له ماتې سره مخ او دی پخپله ووژل شو، همداشان هغه غورځنگونه او انقلابونو چې واحده رهبري لرله بريالي او پاتې شوي، لکه د کوبا انقلاب د فيدل کاستروپه مشرۍ، د هندوستان انقلاب د مهاتماگاندي په مشرۍ، د الجزاير انقلاب په ۱۸۳۲ز کال د فرانسې د استعمارخلاف د (عبدالقادر) په مشرۍ، مگر هغو چې واحدي رهبري ندرلودې يا بريالي نشول يا خو له برياليتوبه روسته ژر لمنځه ولاړل، نو ځکه مشر او مشرتابه يا ليډرشپ په گوند او غورځنگ کې د ستر اهميت ورده.

مشر يا مشرتابه:

مشر ديوې ټولني هغه وگړی ته وېل کېږي چې له جسمي او صحي پلوه خاصتاً د ذهني له نظره دټولني په نوروکسانو ځانگړی خلاقيت ولري چې همدا خلاقيت، دی د خلکوپه زړونوکې محبوب کوي او خلک تر تاثير لاندې راولي، مشري د يو حرکت، پاڅون او يا غورځنگ ستر اصل گڼل کېږي او له يوې سالمې رهبري پرته بريا شوني نده، همداسې د گوند او غورځنگ د بقا لپاره هم مشر ځانگړی رول لري، جمعي مشري د مبارزو يو بنيادي او حياتي اصل ده، چې هم پکې دموکراسي سا تل کېږي او له «سويژکتوييسم» يا ذهني گري او «لونتارييسم» (خپله اراده غوره گڼل او په واقعيتو سترگي پټول) نه مخ نيوی کېږي، جمعي مشري يو غورځنگ له شخصيت پالنې يا کېښې شخصيت نه چې کولی شي يو گوند يا غورځنگ له بربادي سره مخ کړي، مخ نوی کوي، يو مشرتابه ته پکار ده چې:

- ۱- ښه مشر ښه سياستپو، خلاق او مبتکروي او ښه سياستپو بايد ښه فنکار وي، سنجول شوی قدم وچت کړي او قدم وچتولوکې استوار او پايدار وي د خلکو ارمانوته وفادار او متعهد او له دښمن سره نه پخلا کېدونکی.
- ۲- رښتيني فاکتونه را ټول او هغه په سمه او دقيقه توگه مطالعه او له دې فاکتونه شعارونه او لارښوني راوباسي.
- ۳- دغه لارښوني بايد خلکومنځ کې خپرې او پرې نظارت وشي، انعکاسات راټول ترڅو تېروتنې اصلاح شي.
- ۴- داسې کادرونه او فعالان غوره شي چې هغوی متعهد د غورځنگ ارمانوته وي پوهه او ايمانداري ولري سپارل شوي دنده په ايمانداري، صداقت او انرژي سره ترسره کړي. دچين له تاريخه (۱) نقل ده چې «تای کانگ» د چين ځوان پادشاه ۲۰۸۰ کاله مخکې له ميلاده خپل مشاور «ساشون» چې عمر ئې په تحقيق او تجسس کې تېرشوی و او يو عالم انسان و را وغوښت او له هغه ئې وپوښتل [څنگه کار وکړم ترڅو اعتماد د خلکو ځانته واړم او رهبر شم] هغه ورته په ځواب کې وويل:

- ۱- ترڅواطمینان ونلري بيان ورنکړي.
- ۲- ترڅو يواځې ئې په کوم کار لاس پورې نکړي.

د پاڼو شمېره: له 2 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې دليکنيزې بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په ځير و لولئ

• ۳- ترڅو په عمل کې قاطع نه ئې د يوکار لافي او دبايي ونه وهي .
 پدې توگه يو غورځنگ کولای شي چې دېر ژر په يو ستر قوت بدل شي چې يو خوله يو لاس يوه خبر او يو سنجول شوی عمل وي، بيا بريا به خامخا تجلي کوي، پښتون ژغورني غورځنگ هم چې ستر قدم وچت کړی بايد په ايمانداري سره د يو با احساسه مشرتابه په غوره کولو دپښتنو هيلې او اميدونه خاورې نکرې او برياته ورسوي او د فوجيانو د توطیو غلام نشي، پښتون ژغورني موومنټ دا ثابته کړه چې پښتانه نور هغه ويده پښتانه ندي دوی کې اوس دا احساس اوشعور پيدا شوی ده چې فقد اتفاق کولی شي دوی وژغوري او همداسې يوې ځوانې رهبرۍ ته اړتيا درلودله که خدای کول تر لاسه ئې کړه .

پې ټي ام او د مبارزې غښتلي کول:

پښتون ژغورني موومنټ؛ د وياړلي ځوان منظور پښتون په لار بڼونه او مشرۍ په نابيره توگه په داسې وخت کې سر راوچت کړ چې پښتون قام سخت يوې ځوانه با احساسه او بادرده مشرتابه ته اړتيا لرله، کوم چې د پنجابي فوج د ترور، وحشت او بربريت په څيرنه فضا کې گير پاتې دي، دغه ناولي فضا دپښتنو سيموسر بېره په، بلوڅو، او هزاره سيموکې هم په ورته حالت خپره ده .

د پښتنو غورځنگ پنجابي فوجيانو ته داسې ژلق وکړ چې جهاني وښورو، دغه غورځنگ په يو ستر نوچار، له داره پرته، داسې غوڅ او تند شعارونه ئې په جار جار د فوج په خلاف خپاره کړل او خلکو په مينه په لوړو آوازو په وار وار تکرار کړل چې، تر اوسه هېڅ گوند داسې تند شعارونه نه ول کارولي لکه؛ [په جو دښت گردی به اس کې پيچھے وردی به]، معنا دا چېرته چې دهشت گردې ده د هغه شاته وردې ده (وردې نظامی جاموته وائي) چې مطلب برالا له پوځيانو او پوځي استخباراتونه ده، دارنگه نور تند شعارونه لکه (پوقدم يو آواز انقلاب انقلاب) يا دا چې منظور پښتین د پنجشېني ورځ دمې په لسمه کراچي کې په يو مخامخ تقرير کې داسې وويل « مونږ دا وايو چې د ترهگرۍ شاته پوځ دی؛ نه! مونږ ته پکار ده ووايو چې دوي پخپله ترهگر دي » هغه زياته کړه "هغه رينجرز چې وسله ورسره ده، د خلکو نه ئې پيښي، موبايلونه اخيستي، خلک يې وهلي ټکولي دي، دا ترهگر نه دي نو څه دي؟"

داسې شعارونه او تندي ويناوې د پاکستان فوځي واکدارانو په خلاف بلکل نوي خبره او فوجيان ئې سخت هک پک او حيران کړل، چې دا قوت له کومه سر راپورته کړ، فوجيانو په يو بېرني حالت کې تر ټولو لمړی پاکستانی مطبوعاتو ته خبرداري ورکړ چې په قطع صورت د دغه غورځنگ جلسات، لاريونونه او اشتهارات خپاره نکرې او د دوی هر رنگه فعاليت په مطبوعاتو کې منعکس نکرې، فوج پدې هم بسيا نشو او يوشمير مزدور پښتانه ئې راټول کړل چې د غورځنگ د مخنيوي لپاره جلسې جوړې کړي او پښتون ژغورني غورځنگ شعارونه برعکس استعمال کړي، لکه داشعار چې د استخباراتو لخوا جوړ او خپل مزدورانو ته ئې ورکړ [په جو دښت گردی به اس کې ،، علاج؟؟؟!!،، وردی به] دا شعار د [سازمان تحفظ ختم نبوت] په نامه د [پاکستان فوج زنده باد] په نارو راپورته کړ، او پښتون تحفظ موومنټ PTM ئې پر دو ته په خدمت تورن کړ، البته چې دا کومه نا آشنا خبره نده پنجابي استخبارات دخپل ظلمونو او ترورونو پټولو لپاره بايد داسې نغاري ووهي، پنجابي استخبارات د دغه غورځنگ د فعاليت محدودول او بدنامولو لپاره خامخا دېرې هلې ځلې کړي او بنائې لانور هم زياتې شي ترڅو غورځنگ ځانته سلامي کړي، مخکې له دې چې پنجابيان غورځنگ ته ستونزې جوړې کړي غورځنگ مخته ځني امکانات مهم دي شته چې ورته پام وساتي:

- ۱- تر هر څه دمخه د غورځنگ سياسي اړيکې له نورو هم نظره گوندنو، سياسي شخصتونو، ډلو او قومونو سره نږدې او داسې تنظيم شي چې غورځنگ وکولای شي په کورني او بهرني سطح کې زيات دوستان او خواخوږي پيدا کړي، د پنجابيانو د ناروا په هکله د سيمي او دنيا سترو هيوادوسياسيون او مېډيا ذهن ځان خواته را واړه وي او د هغو حمايت راجذب کړي .
- ۲- په کورني برخه کې د بلوڅو آزادي بښونکي تحريک سره نږدې اړيکې جوړول او خپل فعاليتونه هم آهن گول د سند هم نظره گوندوسره هم اړيکې جوړول، د غورځنگ پراخي کورني او بهرني اړيکې د غورځنگ مشروعيت او امنيت خوندي کوي او په رياست فشار زياتوي .

- ۳- پنجابی فوج وائي: «زمونږ دروازه دهرچاپه مخ خلاصه ده» PTM بايد خپلي خواستې ورته واستوي او ترڅنگ ئې داسې سياست غوره کړي چې فوج ورته خبرو ته راشي يا ترې دعوت وکړي! او دا هغه وخت شونې ده چې غورځنگ يووچب هم له خپلو خواستو گذشت ونکړي او د رياست عملی گام اخيستل اصلی شرط وگرځوي.
 - ۴- رياست د غورځنگ له غوښتنو په يوه او بله بهانه وخت تېروي چې ترڅو خلک په غورځنگ بې اعتباره کړي چې مقبوليت او محبوبيت ئې بې خونده شي او خپل اثر ورسوخ له لاسه ورکړي.
 - ۵- تش شعارونه او مټنگونه چې نتيجه ونلري خلک نااميده اوستري کوي په تېره که رياست د غورځنگ غوښتنو ته ځواب ورنکړي او وخت کشي وکړي، پداسې حالت پکار ده چې مېټنگونه او مظاهري تندې شي پدې معني چې له هغه ځايونه چې رياست ئې ورته په نېنه کوي د ښارونو منځته ووځي که ممکنه وي مدني نافرمانی هم زياتې کړي.
- په مبارزه کې شخصيت، نظم او تاکتيک ستر اهميت لري، شخصيتونه کولی شي داسې فن و کاروي چې ستر تاثير د ټولنو په تاريخي ودې پرځاي پېردي که چېرې دا فعاليت د ټولني د ودې (تکامل) د عيني قوانينو او شرايطو سره انطباق ولري.

د څلورمې برخې پای

نور بيا

د پاڼو شمېره: له 4 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلېکنې د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په ځير و لولئ